

Připomínky k dokumentaci záměru „SOKP 518, 519 Ruzyně - Březiněves“ dle zákona č. 100/2001 Sb. v platném znění

Studie opatření ke snížení vlivů záměru na kvalitu ovzduší

Zpracovala RNDr. Alice Dvorská, Ph.D., 26.9.2023

I. Úvod

Předmětem hodnocení vlivů podle § 8 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, je záměr „SOKP 518, 519 Ruzyně - Březiněves“ (dále jen Záměr). Oznamovatelem Záměru je Ředitelství silnic a dálnic ČR (Na Pankráci 56, 140 00 Praha 4, IČ 65993390). Zhotoviteli dokumentace (dále jen Dokumentace) jsou PRAGOPROJEKT, a.s. (K Ryšánce 1668/16, 147 54 Praha 4) a AFRY CZ s.r.o. (Magistrů 1275/13, 140 00 Praha 4). Přílohy Dokumentace tvoří technické výkresy, analytické mapy a expertní studie.

Záměr „SOKP 518, 519 Ruzyně - Březiněves“ je umístěný na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje, k. ú. Přední Kopanina, Nebušice, Lysolaje, Suchdol, Sedlec, Bohnice, Čimice, Dolní Chabry, Březiněves, Ďáblice, Horoměřice a Zdiby. Zahájení stavby komunikace „SOKP 518, 519 Ruzyně - Březiněves“ o délce 15,11 km se předpokládá na rok 2027 a uvedení do provozu na rok 2030.

V textu níže jsou uvedeny připomínky ke studii opatření ke snížení vlivů Záměru na kvalitu ovzduší (příloha B.3 Dokumentace) různými barvami:

- Černá značí společný text
- Zelená značí text specifický pro Suchdol
- Červená značí text specifický pro Zdiby
- Růžová značí text specifický pro Horoměřice

II. Opatření ke snížení vlivů Záměru na kvalitu ovzduší

Ve svých připomínkách k oznámení záměru SOKP 518 ze dne 14. 10. 2019 požadoval Magistrát hlavního města Prahy stanovit rozsah kompenzačních opatření pro eliminaci škodlivých emisí BaP, NO₂, PM₁₀ a PM_{2,5} během provozu Záměru. Mělo se jednat o návrh vhodných opatření, která zajistí snížení stávající úrovně znečištění B(a)P v daném území či alespoň zachování ve stávající úrovni a eliminaci příspěvků všech výše uvedených látek. V připomínkách ze dne 23. 10. 2019 k oznámení záměru SOKP 519 Magistrát hlavního města Prahy uvedl, že hodnoty příspěvků průměrných ročních koncentrací sledovaných škodlivin pokládá za vysoké, přičemž příspěvky BaP, NO₂, PM₁₀ a PM_{2,5} vzhledem ke svým hodnotám vyžadují uplatnění kompenzačních opatření. Přílohou Dokumentace nyní předkládaného Záměru je studie opatření ke snížení vlivů na kvalitu ovzduší, která byla v květnu 2023 zpracovaná firmou ATEM, s. r. o. (dále jen Studie opatření). K této studii je třeba vznést následující připomínky:

- a) „Předkládaná studie (...) prioritně sleduje dodržení limitů, stanovených jako součet imisního příspěvku záměru a pětiletých průměrů koncentrací za roky 2017–2021“ (str. 5 Studie opatření). Nejistoty map pětiletých průměrů imisních koncentrací však mohou být dosti vysoké a jsou závislé na řadě faktorů, mj. na rovnoměrnosti pokrytí území měřicími stanicemi. Mapy mají nejmenší nejistotu v blízkosti měřicích stanic. Na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje je však BaP měřený jen na několika málo stanicích imisního monitoringu, které jsou od území MČ Praha – Suchdol vzdálené 5 km a více. Na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje je však BaP měřený jen na několika málo stanicích imisního monitoringu, které jsou od území obce Zdiby vzdálené 8 km a více. Na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje je však BaP měřený jen na několika málo stanicích imisního monitoringu, které jsou od území obce Horoměřice vzdálené 7 km a více. Přestože je k nejistotám imisních map nutno přihlížet při jejich interpretaci¹, nejsou tyto skutečnosti ve Studii opatření ani kapitolách D.V. a D.VI. Dokumentace uvedené ani diskutované. Celková střední nejistota imisní mapy BaP je více než 40 %, prostorové rozložení nejistoty ČHMÚ neuvádí.² Na území MČ Praha – Suchdol se v její obytné části v okolí území s překročením imisního limitu BaP (viz obr. 1.1 Studie opatření) podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace BaP až do výše 0,9 ng/m³. To vzhledem k výše uvedené nejistotě v žádném případě nevyklučuje překračování imisního limitu této látky (navíc v součtu s příspěvkem Záměru) i v těchto oblastech. Na území obce Zdiby se v její obytné části v okolí území s překročením imisního limitu BaP (viz obr. 1.1 Studie opatření) podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace BaP až do výše 0,9 ng/m³. V těsné blízkosti trasy Záměru a MÚK Ústecká se pohybují ve výši 0,8 a 0,9 ng/m³. To vzhledem k výše uvedené nejistotě v žádném případě nevyklučuje překračování imisního limitu této látky (navíc v součtu s příspěvkem Záměru) i v těchto oblastech. Na území obce Horoměřice se v její obytné části v okolí území s překročením imisního limitu BaP vyznačeném na obr. 1.1 Studie opatření podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace BaP až do výše 0,8 ng/m³. To vzhledem k výše uvedené nejistotě nevyklučuje překračování imisního limitu této látky (navíc v součtu s příspěvkem Záměru) i v těchto oblastech. Na území MČ Praha – Suchdol se dále v její obytné části podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace PM_{2,5} do výše 15,2 µg/m³. Na území obce Zdiby se dále v její obytné části podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace PM_{2,5} do výše 15,8 µg/m³. Na území obce Horoměřice se dále v její obytné části podle imisní mapy ČHMÚ pro roky 2017 – 2021 pohybují imisní koncentrace PM_{2,5} do výše 15,4 µg/m³. Tyto hodnoty se na první pohled zdají být se značnou rezervou pod (současným) legislativním imisním limitem PM_{2,5} (20 µg/m³). Nejistota těchto imisních map však z důvodu metodiky mapování není vyčíslena.³ Navíc je třeba si uvědomit, že při tvorbě map imisních koncentrací jsou kombinována data naměřená na měřicích stanicích imisního monitoringu s výstupem z rozptylového modelu. Podhodnocení nenastane, pokud rozptylový model zohledňuje všechny podstatné emisní zdroje (což ovšem nevyklučuje náhodné podhodnocení či nadhodnocení dané nejistotou mapy). Je důležité vědět, že víceemise z mimoúrovňových křižovatek nebyly do modelování zahrnuté, což může vést k mírnému podhodnocení imisních map.⁴ Na území obce Zdiby se mimoúrovňová křižovatka nachází. Je důvodné se domnívat, že i některé další zdroje znečištění

¹ https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18en/Priloha1_CHMU2018.pdf

² https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/19groc/gr19cz/14_priloha_1_v1.pdf

³ https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/19groc/gr19cz/14_priloha_1_v1.pdf

ovzduší nebyly při tvorbě map imisních koncentrací zohledněné, neboť jejich výši je velmi obtížné odhadnout. Jedná se např. o pálení biomasy na zahradách, které představuje významný epizodní zdroj znečištění ovzduší⁵, dále vytápění chatek v zahrádkářských a chatových oblastech zcela nevhodnými palivy apod. Na území MČ Praha-Suchdol se nachází rozsáhlé zahrádkářské kolonie v okolí ulic Na Mírách a Na Rybářce, kde dochází od jara do podzimu k hojnému pálení rostlinných zbytků a lidé bez domova a chudší lidé zdržující se v chatkách používají v chladných měsících k vytápění zcela nevhodná paliva. Úřad MČ má velmi omezené možnosti, jak těmto aktivitám reálně zamezit. Na území obce Zdiby se v její západní třetině nachází rozsáhlé plochy staveb pro rodinnou rekreaci, kde dochází od jara do podzimu k hojnému pálení rostlinných zbytků ze zahrad. Řada chat a rekreačních objektů je trvale obývána a v chladných měsících vytápěna zcela nevhodnými palivy. Obecní úřad má velmi omezené možnosti, jak těmto aktivitám reálně zamezit. Na území obce Horoměřice se nachází rozsáhlá zahrádkářská kolonie a rekreační oblast Třešňovka, kde dochází od jara do podzimu k hojnému pálení rostlinných zbytků. Zde se nacházející objekty (chaty) nejsou připojeny k inženýrským sítím, ale jsou trvale obývány a v chladných měsících vytápěny zcela nevhodnými palivy. Další menší kolonie se nachází poblíž ulice V Roklích. Obecní úřad má velmi omezené možnosti, jak těmto aktivitám reálně zamezit. Hodnoty zjištěné měřením PM_{2,5} se ve srovnání s modelovanými imisními mapami ČHMÚ v některých lokalitách mohou navíc silně rozcházet.⁶ Ze všech těchto důvodů nelze vyloučit, že imisní pozadí v součtu s imisním příspěvkem Záměru povede v MČ Praha-Suchdol v obci Zdiby v obci Horoměřice k překročení imisního limitu PM_{2,5}.

Ze všech výše uvedených důvodů je pro zjištění reálného imisního pozadí BaP, PM_{2,5} a dalších znečišťujících látek třeba provést v rámci městské části obce měření imisního zatížení. Pro zjištění rozložení imisních koncentrací na území městské části obce obce je možné použít screeningová měření⁷, na vytipovaných zájmových lokalitách je poté nutné provést měření dlouhodobější. Z důvodu pokrytí časové variability imisních koncentrací je žádoucí měření provádět po dobu několika let (od současnosti do doby plánovaného zahájení výstavby Záměru), avšak minimálně po dobu jednoho celého roku.⁸ Při volbě míst k měření je třeba úzce spolupracovat se zástupci municipality a veřejností. V případě obce Zdiby je třeba zjistit reálné imisní zatížení např. v okolí plánované MÚK Ústecká z důvodu blízkosti obytné zástavby. Studii opatření ke snížení vlivů Záměru na kvalitu ovzduší a Dokumentaci je třeba přepracovat, a to ve smyslu zahrnutí poznatků minimálně ze screeningových měření imisních koncentrací znečišťujících látek. Bude-li na území MČ Praha – Suchdol obce

⁴ Dopis ČHMÚ ze dne 1. 10. 2021 (č. j. CHMI/411/76/2021), který je odpovědí na dopis MČ Praha – Ďáblice ze dne 30. 7. 2021 (č. j. 1863/2021_MCPD).

⁵ <https://www.jmk.cz/content/25025>

⁶ Příkladem je jihomoravská lokalita Spešov (Rájec-Jestřebí), kde podle imisních map ČHMÚ pro roky 2017-2021 má průměrná roční koncentrace PM_{2,5} dosahovat hodnot kolem 14 µg/m³. V roce 2021 však byla ve Spešově v rámci měření pro mezinárodní síť měřících stanic IQAir naměřena roční průměrná koncentrace PM_{2,5} ve výši 26,7 µg/m³, v roce 2022 byla situace podobná (25,4 µg/m³) (<https://www.iqair.com/world-most-polluted-cities?continent=59af92ac3e70001c1bd78e52&country=DpgXxrKfMPZHuaxf4&state=&sort=-rank&page=1&perPage=50&cities=>).

⁷ Vzhledem ke konstrukci většiny imisních limitů jako roční průměry je absolutním minimem měření po dobu 2 týdnů, a to alespoň 4x v různých ročních obdobích. V tomto režimu bylo provedeno např. měření v rámci studie „Šíření látek znečišťujících ovzduší v okolí dopravních komunikací“ (Sládeček J. a kolektiv, technický dokument ČHMÚ, červen 2017) <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/nakladatelstvi/assets/119.pdf>).

⁸ Viz projekt monitoringu životního prostředí pro stavbu „D0 – úsek 511-Běchovice – D1“ (únor 2023, SUDOP Praha a.s.), v rámci něhož má být měření kvality ovzduší prováděno i stacionárními stanicemi s celoročním provozem.

Zdiby obce Horoměřice v součtu s imisním příspěvkem Záměru indikováno možné překročení imisního limitu PM10, PM2,5 nebo NO2 nebo bude-li zjištěna větší oblast s překročením imisního limitu BaP než je řešena ve Studii opatření, je třeba již během procesu EIA pro všechna tato území navrhnout a ověřit minimalizační a kompenzační opatření.

- b) Na základě skutečností uvedených výše je třeba přepracovat obrázek 1.1 Studie opatření, který vymezuje území, jimiž se tato studie dále zabývá. Pro nutnost rozšíření plochy území, na níž budou aplikována minimalizační a kompenzační opatření, hovoří i skutečnost, že „ze sledovaných znečišťujících látek je nutno v hodnocené zástavbě při zohlednění imisního pozadí (tj. tedy i v referenčních stavech bez záměru) očekávat zvýšené riziko z chronické expozice částicím PM10, PM2,5, oxidu dusičitému a benzo[a]pyrenu (...) Vlivem záměru lze očekávat zvýšení míry zdravotního rizika ve sledovaném území“ (str. 238 Dokumentace). Navíc ze způsobu vymezení území s překročením imisního limitu BaP na obrázku 1.1 Studie opatření plyne, že v některých lokalitách má být imisní limit překračován a v jiných v jejich těsné blízkosti již ne (jsou-li tyto lokality odděleny čarou). To v žádném případě nemůže odpovídat reálné situaci. Vhodnější by bylo např. zvolit ohraničení území s překračováním imisního limitu znečišťující látky pomocí přechodových (pufrových) zón, kde by minimalizační a kompenzační opatření měla být z důvodu předběžné opatrnosti aplikována rovněž.
- c) Na str. 62 Studie opatření je diskutován vývoj problematiky imisního zatížení ovzduší v budoucnu: „V současné době je v pokročilém stádiu schvalovacího procesu revize směrnice EU o kvalitě vnějšího ovzduší, z níž jsou odvozeny i české imisní limity. Tato revize mj. přináší zásadní zpřísnění imisních limitů pro PM10, PM2,5 a NO2, a to u průměrných ročních koncentrací na polovinu.“ Z důvodu prověření efektivity a proveditelnosti dostatečného rozsahu minimalizačních a kompenzačních opatření by proto měly být do Studie opatření zahrnuté i ty obytné oblasti v MČ Praha – Suchdol obci Zdiby obci Horoměřice, kde se imisní koncentrace např. PM2,5 (viz výše) pohybují výrazně nad polovinou současného imisního limitu. Cílem takového prověření je předcházení možným budoucím problémům s aplikací opatření, které se mohou objevit v souvislosti s potenciálně značným rozšířením ploch území s překračováním imisního limitu PM2,5 a dalších znečišťujících látek.
- Dále je třeba uvést, že z metodických důvodů nelze souhlasit s úvahou o vývoji imisních koncentrací BaP na str. 62 Studie opatření: „Úroveň průměrných ročních koncentrací benzo[a]pyrenu se (...) v hodnocené oblasti pohybuje (...) okolo hodnoty limitu – dle pětiletých průměrů koncentrací za roky 2017–2021 se vesměs jedná o hodnoty do 1,1 ng.m-3, pouze zcela okrajově do 1,2 ng.m-3, v naprosté většině modelové oblasti je již limit splněn (...) Imisní zátěž území benzo[a]pyrenem se soustavně snižuje – za období 2014–2017, tzn. pouze o 3 roky dříve, dosahovaly jeho roční koncentrace v modelové oblasti až 1,6 ng.m-3 a hodnoty nižší než 1 ng.m-3 se vyskytovaly jen v cca 10 % čtverců.“ Imisní mapy lze totiž pro srovnání vývoje imisní zátěže v čase aplikovat jen orientačně, přičemž je třeba vzít v úvahu nejistotu jednotlivých map. To však ve Studii opatření nebylo provedeno. Průměrná relativní nejistota jednotlivých map má v jednotlivých letech různé prostorové rozložení. Je nutné upozornit, že imisní mapy nejsou primárně konstruovány za účelem jejich meziročního srovnání.⁹

⁹ Způsob hodnocení vývoje imisní zátěže v čase se odvíjí od účelu takového hodnocení a velikosti hodnoceného území. Pro hodnocení vývoje imisní zátěže v jednotlivých lokalitách je samozřejmě ideální časová řada imisních

Nevhodnost použití map pětiletých průměrů imisních koncentrací pro hodnocení vývoje imisního zatížení v čase i jejich omezenou použitelnost v konkrétních případech lze demonstrovat na příkladu města Jesenice. V letech 2007-2011 zde dálnice D0 coby významný liniový zdroj znečištění ovzduší po většinu času ještě nebyla v provozu, naopak v letech 2014-2018 v provozu již byla. Podle hodnot imisních koncentrací ve čtvercích obsahujících těleso dálnice D0 zahrnujících Jesenici a Osnici mělo v letech 2014-2018 u ročních imisních koncentrací PM10, PM2,5 a NO2 navzdory novému provozu D0 dojít k někdy i výraznému poklesu (viz obrázek níže, čtverce se stavbou D0 jsou vyznačeny tučně).

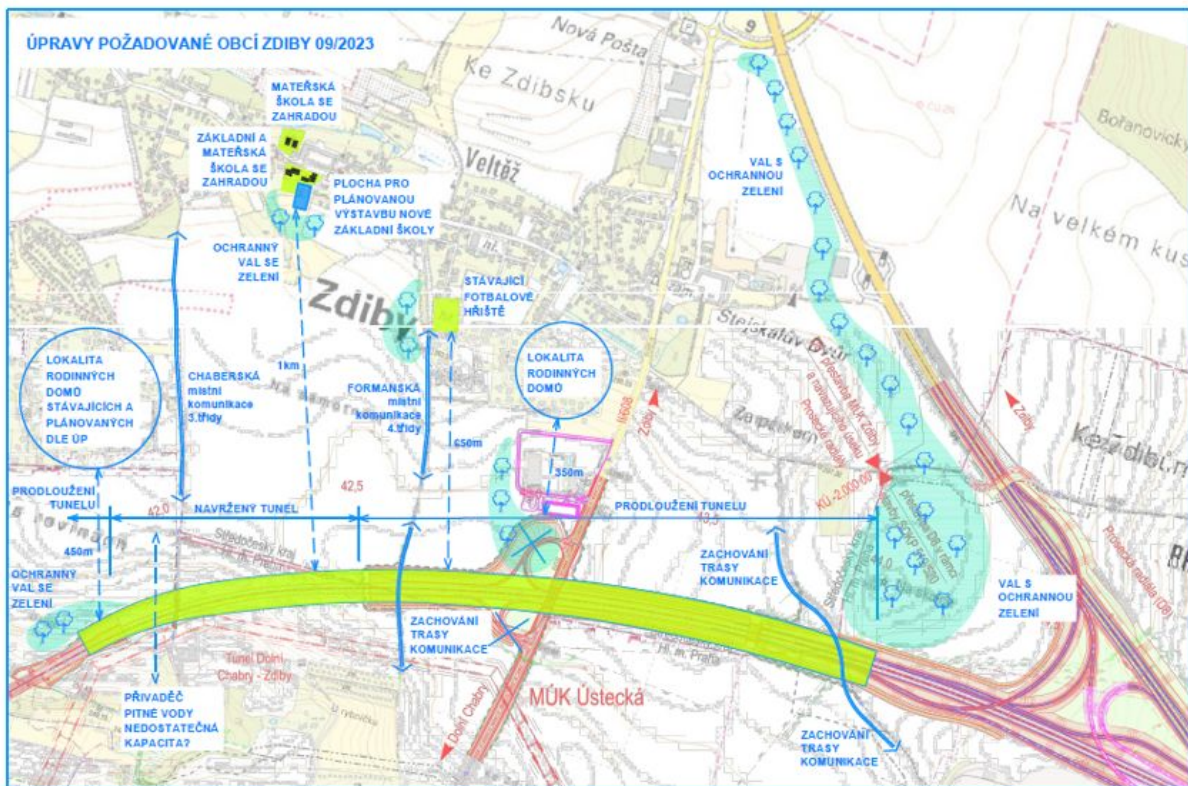
Polutant	2007-2011	2014-2018
PM10		
PM2,5		
NO2		

- d) Jedním z opatření ke kompenzaci vlivů Záměru na ovzduší je obměna topných systémů v domácnostech. Pro **MČ Praha - Suchdol** **obec Zdíby** **obec Horoměřice** je na obr. 3.4 a 3.5 Studie opatření zobrazeno prostorové rozložení počtu bytů k náhradě zdrojů vytápění. Opatření spočívající v náhradě kotlů na pevná paliva je vysoce problematické a prakticky nerealizovatelné z následujících důvodů:
- Není v žádné příčinné souvislosti se Záměrem a je tedy otázka, jaký subjekt by nesl finanční náklady tohoto opatření a kdo by byl zodpovědný za jeho organizaci a provedení

měření v dané lokalitě. Není-li takové měření k dispozici, je třeba vyjít z dostupných dat, které k dispozici jsou a počítat s nejistotou, jež plyne z omezeného množství dat. Na základě dostupných dat je teoreticky možné nechat si spočítat „reanalýzu“ za příslušné období, a to na základě konzistentní metodiky, emisních vstupů a naměřených dat z konzistentního souboru stanic. Viz odpověď ČHMÚ ze dne 6.11.2020 (č. j. CHMI/411/153/2020) na žádost o součinnost a poskytnutí informací města Jesenice.

- Municipality nedisponují nástroji, díky nimž by bylo možné obyvatele k výměně kotlů přinutit a je vysoce diskutabilní, zda by taková výměna nad rámec zákonných požadavků měla být povinná.
 - Oznamovatel Zám, ěru nemá titul k donucení majitelů rodinných domů k výměně kotlů a na tuhá paliva.
 - Oznamovatel Zám ěru nedoložil proveditelnost tohoto opatření např. smlouvami s vlastníky nemovitostí nebo jiným právním titulem, z něhož by bylo zřejmé, že toto kompenzační opatření je v praxi realizovatelné a naplnitelné.
 - Pokud by Oznamovatel Zám ěru nutný počet výše uvedených smluv (právních titulů) doložit nemohl, je nutné za každý takový chybějící titul uvést konkrétní rozsah náhradního kompenzačního opatření (např. výsadby sídelní zeleně) a prověřit praktickou proveditelnost určeného rozsahu tohoto opatření. Nic takového v konkrétní podobě ovšem Studie opatření neobsahuje.
 - **Lokalita v západní části území obce Zdiby vyznačená na obr. 3.4 a 3.5 Studie opatření k náhradě kotlů zahrnuje v převážné míře plochy staveb pro rodinnou rekreaci (chat), u nichž reálně nelze předpokládat technickou připravenost ani ochotu jejich obyvatel umožňující instalaci moderních kotlů. V nečetných obytných plochách této části Zdib se nacházejí novostavby, u nichž lze již v současné době předpokládat využívání moderních bezemisních či nízkoemisních způsobů vytápění.**
- e) **Druhým opatřením ke kompenzaci vlivů Zám ěru na kvalitu ovzduší je výsadba sídelní zeleně. Tabulka 3.6 na str. 58 Studie opatření uvádí počty stromů či rozlohu keřů, které by měly být vysázené v oblastech s nedostatečným potenciálem přeměny topných systémů. Oblast 13 na území obce Zdiby je ovšem v reálných podmínkách neprostupným prudkým svahem nad řekou Vltavou, kde se navíc v současné době již porost dřevin vyskytuje. Kompenzační opatření spočívající ve výsadbě sídelní zeleně je v navržené formě v případě obce Zdiby prakticky nerealizovatelné.**
- Druhým opatřením ke kompenzaci vlivů Zám ěru na kvalitu ovzduší je výsadba sídelní zeleně. Tabulka 3.6 na str. 58 Studie opatření uvádí počty stromů či rozlohu keřů, které by měly být vysázené v oblastech s nedostatečným potenciálem přeměny topných systémů. Oblasti 9 a 10 přímo na území nebo v bezprostředním okolí MČ Praha – Suchdol jsou v reálných podmínkách obytnou zástavbou tvořenou do významné míry soukromými pozemky s minimálním potenciálem k výsadbě dalších dřevin. Vymezení oblasti 11 k výsadbě dřevin částečně koliduje s platným územním plánem, kde je v této oblasti plánována nová obytná zástavba. Zbytek oblasti 11 tvoří zahrádkářská kolonie (soukromé pozemky), kde se dřeviny již vyskytují. Kompenzační opatření spočívající ve výsadbě sídelní zeleně je v navržené formě v případě MČ Praha - Suchdol prakticky realizovatelné jen ve velmi omezené míře.**
- f) **Z důvodu v bodech výše diskutované nedoložené reálné proveditelnosti kompenzačních opatření a pravděpodobně větší rozlohy území s obytnou zástavbou zatíženou nadlimitními imisními koncentracemi znečišťujících látek je nutné navrhnout další vhodná minimalizační opatření ke snížení příspěvků ze Zám ěru. Minimalizační opatření požadovaná obcí Zdiby jsou vyznačena na obrázku níže. Jedná se o protihlukové valy s výsadbou typu smíšeného lesa, dále vedení tělesa Zám ěru na**

území obce v tunelu a zrušení MÚK Ústecká.¹⁰ Emise z tunelu (portály, výdech) je třeba řešit dalšími minimalizačními (např. instalace filtru prachových částic) a kompenzačními opatřeními (výsadba sídelní zeleně podél obytné zástavby, školy a sportoviště).

- g) Obrázek 2.7 na str. 19 Studie opatření zobrazuje hodnocená minimalizační opatření v lokalitě MÚK Rybářka. Rampa MÚK a vegetační bariéra zasahují do oblasti, kde je dle platného územního plánu zakreslena obytná plocha (OB) či všeobecně obytná plocha (OV). Niže je přiložen obrázek výřezu dotčené lokality v územním plánu. Lze konstatovat, že minimalizační opatření navržená v lokalitě MÚK Rybářka jsou v rozporu s platným územním plánem a tedy nerealizovatelná.

¹⁰ Přejezd na D0 ze severu je třeba prioritně řešit přes dálnici D8, a nikoliv přes obytná území. Na str. 431 Dokumentace se ke komunikaci Pražská (II/608) píše, že „případně další navýšení intenzit staveništní dopravy (...) by muselo být řešeno časově omezeným povolením (...) neboť (...) bylo prověřeno, že vyšší dopravní zatížení než (...) uvedené (10/7/11 NA/den) způsobí navýšení hodnot při současném překročení hygienického limitu.“ Současně však má tato komunikace přivádět dopravu na D0, což nedává smysl. Navíc se v bezprostřední blízkosti MÚK Ústecká nachází MÚK Březiněves a dálnice D8.

h) Na str. 4 Studie opatření se píše, že „studie (...) není návrhem kompenzačních opatření podle § 11 zákona [č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší], neboť záměr se v současnosti nenachází v tomu odpovídající fázi procesu projektové přípravy.“ K problematice se dále na str. 61 Studie opatření uvádí, že se jedná „o modelovou studii, která prezentuje možné řešení předmětné problematiky. Studie v žádném případě nepředkládá konečný či závazný výčet opatření – to by ani nebylo možné vzhledem k jejímu postavení v rámci procesu projektové přípravy záměru, vývoji imisní situace v území a předpokládanému vývoji evropské a české legislativy. Její smysl a účel spočívá zejména v zodpovězení otázky, zda je vůbec možné pomocí minimalizačních či kompenzačních opatření dosáhnout stanovených cílů kvality ovzduší (...) Jeví se jako evidentní, že při důsledném přístupu je dosažení tohoto cíle možné, a tato skutečnost je v dané fázi přípravy podstatnější, než konkrétní technická řešení, která se bezpochyby budou v budoucím období vyvíjet.“ Citovaná tvrzení jsou vysoce problematická, neboť:

- Odkládání stanovení konkrétní a závazné podoby minimalizačních a kompenzačních opatření do dalších fází procesu projektové přípravy je v rozporu s běžnou praxí. Konkrétní podoba a rozsah v dokumentaci EIA stanovených opatření na kompenzaci emisí BaP bývá zahrnuta již do závazných podmínek pro navazující řízení (viz např. kompenzační opatření výsadby konkrétního počtu stromů pro záměr „Silniční okruh kolem Prahy, stavba 511, Běchovice – dálnice D1“¹¹).
- Vývoj evropské a české legislativy lze v rozhodující míře předpokládat a je již znám, proto je možné a nutné proveditelnost minimalizačních a kompenzačních opatření prověřit již nyní (viz příslušné připomínky výše).
- V připomínkách výše je detailně rozvedeno, proč řada minimalizačních a kompenzačních opatření navržená ve Studii opatření není v praxi realizovatelná vůbec nebo jen se značnými obtížemi. Realizovatelnost kompenzačních opatření není ze strany Oznamovatele Záměru nikterak prakticky prokázána a doložena.

¹¹ https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP472?lang=cs

- i) Z důvodu ověřitelnosti pracovního postupu a posouzení realističnosti použitých podkladů je potřeba do Studie opatření doplnit nejméně tyto konkrétní informace:
- Ve výpočtu použité parametry výdechu tunelu Suchdol (souřadnice, výška nad terénem, průměr/průřez, emisní koncentrace, rychlost vypouštěných odpadních vzdušín a další).
 - Hodnoty parametrů vstupujících do modelu vyhodnocujícího spotřebu paliv a podíly uhelných paliv a biomasy a jednotlivých typů topenišť (str. 45 Studie opatření).
 - Údaje ze sestavy pro určení dostupného potenciálu obměny lokálního vytápění (str. 47 Studie opatření).
- j) Modelové výpočty pro vyhodnocení opatření k minimalizaci vlivů Záměru na kvalitu ovzduší v MČ Praha – Suchdol je třeba doplnit:
- Modelové výpočty pro širší okolí MÚK Rybářka je třeba provést pro specifické výpočtové body tak, aby byly vyhodnoceny největší dopady na citlivé skupiny obyvatel podle metodického pokynu MŽP pro zpracování rozptylových studií (vzdělávací a zdravotnická zařízení apod.). Obrázek níže tato kritická místa vyznačuje, dále je třeba uvažovat plánovanou obytnou zástavbu dle platného územního plánu (viz obrázek na jiném místě textu).

Obrazek 2.8: Umístění referenčních bodů v okolí MÚK Rybářka

- Modelové výpočty pro vyhodnocení imisního příspěvku Záměru na západním okraji Suchdola je třeba provést pro specifické výpočtové body neuvedené v tabulkách 2.18 až 2.21:

- Brandejsův statek, kde má být v budoucnu gymnázium a kulturně-společenské centrum (Dvorská 1/3)
- Výhledské náměstí, kde se nachází dětské hřiště a venkovní work-out
- Na okraji zastavěné části směrem k MÚK a dálnici se nachází bytové domy, kde žije více než 1000 obyvatel (ul. Holubí a K Horoměřicům)

k) Ve Studii opatření se vyskytují nejasnosti, které je třeba vysvětlit, příp. doplnit chybějící informace:

- Tabulka 3.1 na str. 45 uvádí emisní faktory BaP podle typu kotle a použitého paliva. Je překvapivé, že emise ze spalování suchého dřeva mají být u většiny typů spalovacích zařízení vyšší než ze spalování dřeva vlhkého.
- Pracovní postup je na str. 53 Studie opatření popsán špatně pochopitelným způsobem. Píše se o různých „plochách“, „lokalitych“ a „čtvercích“, které je v textu vhodné konkrétněji popsat tak, aby bylo jasné, o jaké oblasti se jedná. Rovněž je možností

v textu odkázat na příslušné sloupce v tabulce 3.3 obsahující konkrétní popis těchto „lokalit“. Obtížně pochopitelné jsou i další pasáže („*příslušným plošným zdrojům [byla] postupně přidávána emise do doby dosažení imisního požadavku*“, „*souhrnné množství benzo[a]pyrenu, které je nutno naplnit realizací dalšího kompenzačního opatření*“).

- Studie opatření vůbec neuvádí informace k výši nejistot modelovaných imisních koncentrací, které se mohou pohybovat v řádu až několika desítek procent¹², nejistotám jednotlivých kroků stanovení dostupného potenciálu obměny vytápění (str. 44 Studie opatření) a nejistotám parametrů vstupujících do modelu vyhodnocujícího spotřebu paliv a podíly uhelných paliv a biomasy a jednotlivých typů topenišť (str. 45 Studie opatření).

- l) Ke koncepci Studie opatření a způsobu jejího zpracování je třeba uvést ještě poznámky obecného charakteru:
 - Kapitola 3.3 se zabývá výsadbou sídelní zeleně coby opatření ke kompenzaci vlivů Záměru na kvalitu ovzduší. V textu je třeba zřetelně uvést, že zeleň sice v kapitole popsány mechanismy snižují zatížení ovzduší, avšak znečišťující látky jsou transportovány do jiných složek životního prostředí (půda, vegetace). Nejedná se tedy o opatření, které by vedlo ke snížení zatížení životního prostředí jako celku, což je důležité si uvědomit.
 - Studie popisuje značně složité pracovní a výpočetní postupy, které osobám nespécializovaným na danou problematiku nemusí být rychle a snadno pochopitelné. Je třeba si uvědomit, že se jedná o podklad k řízení, jehož jsou účastny úřední osoby a široká veřejnost. Na vyjádření k celkově velmi rozsáhlým podkladům (Dokumentace a její přílohy) je poskytnuta lhůta pouhých 30 dnů. V tomto kontextu Studie opatření postrádá jasné a přehledné uvedení zcela konkrétních závěrů, které jsou pro zástupce municipalit a veřejnost klíčové. Zejména se jedná o (např. v závěrech) na první pohled pochopitelně a přehledně uvedený počet a typ kotlů, který by měl být nahrazen v konkrétních lokalitách označených místními názvy. Analogicky se rovněž jedná o uvedení počtu a typu stromů či keřů, které by měly být vysázené v konkrétních lokalitách opět označených místními názvy.

Studii opatření je nutné doplnit a dopracovat ve smyslu uvedených připomínek.

¹² Nejistota stanovení imisní koncentrace matematickým modelem může dosáhnout až 50 % (viz str. 52 rozptylové studie záměru „Hi tech zpracování plastů včetně povrchových úprav – lokalita Lešná“, https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV8224)